

Les 184 - Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord עצר *átzar* [pa'al] Stoppen, aanhouden, arresteren.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	עוצר otzer	עצרתִי <i>átzartie</i>	אֶעצֹר <i>è'ètzor</i>	אָנִי
Ik (v)	עוצרת otzèrèt	עצרתִי <i>átzartie</i>	אֶעצֹר <i>è'ètzor</i>	אָנִי
Jij (m)	עוצר otzer	עצרת <i>átzartá</i>	תֵּעצֹר <i>ta'atzor</i>	אַתָּה
Jij (v)	עוצרת otzèrèt	עצרת <i>átzart</i>	תֵּעצְרִי <i>ta'atzrie</i>	אַתְּ
Hij	עוצר otzer	עצר <i>átzar</i>	יֵעצֹר <i>ya'atzor</i>	הוא
Zij	עוצרת otzèrèt	עצרה <i>átz'ráh</i>	תֵּעצֹר <i>ta'atzor</i>	היא
Wij (m)	עוצרים otz'riem	עצרנו <i>átzarnoe</i>	נֵעצֹר <i>na'atzor</i>	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	עוצרות otz'rot	עצרנו <i>átzarnoe</i>	נֵעצֹר <i>na'atzor</i>	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	עוצרים otz'riem	עצרתם <i>atzartèm</i>	תֵּעצְרוּ <i>ta'atz'roe</i>	אַתֶּם
Jullie (v)	עוצרות otz'rot	עצרתן <i>atzartèn</i>	תֵּעצְרוּ <i>ta'atz'roe</i>	אַתֶּן
Zij (m)	עוצרים otz'riem	עצרו <i>átzroe</i>	יֵעצְרוּ <i>ya'atz'roe</i>	הֵם
Zij (v)	עוצרות otz'rot	עצרו <i>átzroe</i>	יֵעצְרוּ <i>ya'atz'roe</i>	הֵן

Gebiedende wijs: m: עצור *atzor*, v: עצרי *itz'rie*, meervoud: עצרו *itz'roe*, infinitief: לעצור *la'atzor*

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord גנב *gánav* [pa'al] Stelen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	גונב gonev	גנבתי <i>gánavtie</i>	אֶגְנוֹב <i>ègnov</i>	אָנִי
Ik (v)	גונבת gonèvèt	גנבתי <i>gánavtie</i>	אֶגְנוֹב <i>ègnov</i>	אָנִי
Jij (m)	גונב gonev	גנבת <i>gánavtá</i>	תֵּגְנוֹב <i>tignov</i>	אַתָּה
Jij (v)	גונבת gonèvèt	גנבת <i>gánavt</i>	תֵּגְנִבִי <i>tignevie</i>	אַתְּ
Hij	גונב gonev	גנב <i>gánav</i>	יֵגְנוֹב <i>yignov</i>	הוא
Zij	גונבת gonèvèt	גנבה <i>gánváh</i>	תֵּגְנוֹב <i>tignov</i>	היא
Wij (m)	גונבים gon'viem	גנבנו <i>gánavnoe</i>	נֵגְנוֹב <i>nignov</i>	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	גונבות gon'vot	גנבנו <i>gánavnoe</i>	נֵגְנוֹב <i>nignov</i>	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	גונבים gon'viem	גנבתם <i>gnavtèm</i>	תֵּגְנוֹבוּ <i>tignevoe</i>	אַתֶּם
Jullie (v)	גונבות gon'vot	גנבתן <i>gnavtèn</i>	תֵּגְנוֹבוּ <i>tignevoe</i>	אַתֶּן
Zij (m)	גונבים gon'viem	גנבו <i>gánvoe</i>	יֵגְנוֹבוּ <i>yignevoe</i>	הֵם
Zij (v)	גונבות gon'vot	גנבו <i>gánvoe</i>	יֵגְנוֹבוּ <i>yignevoe</i>	הֵן

Gebiedende wijs: m: גנב *gnov*, v: גנבי *ginvie*, meervoud: גנבו *ginvoe*, infinitief: לגנוב *lignov*

Opdracht 3: Geef de uitspraak en de vertaling

Wat is het telefoonnummer van de politie? (100)

מה מספר הטלפון של המשטרה?	אָנִי צָרִיךְ [צָרִיכָה] מִשְׁטֵרָה דְחוּף
máh mispar hattèlèfon shèl hammishtaráh?	anie tzárich [tzáricháh] mistaráh dáchoef
הצילומים של התאונה היו מוזעזעים	Ik (m, v) heb dringend politie nodig
hatziloemim shèl hate'oenáh hayoe m ^e zazaziem	De politie verhindert een moord
De beelden van het ongeluk waren schokkend	הַמִּשְׁטֵרָה מוֹנְעֵת רֹצַח
המשטרה עצרה אמש כִּיס	hammishtaráh mona'at rètzach
hammishtaráh atzráh èmèsh kayás	Help! Mijn auto is gestolen!
De politie arresteerde gisteravond een zakkenroller	עֲזְרָה! הַמְּכוּנִית שְׁלִי גְנוּבָה!
המשטרה באה מאוחר למקום השוד	èzráh! hammechoniet shelie g ^e noeváh!
hammishtaráh bá'áh m ^e oechár limqom hashod	(ganoev → g ^e noeváh; zie les_05 Klinkerwetten 8)
De politie kwam [te] laat op de plaats [van de] beroving	הַמִּשְׁטֵרָה עֲצְרָה שְׁנֵי סְכִינָאִים
שוטרי מג"ב שומרים על שער נשקם	hammishtaráh átzráh she ^e ne sakina'iem
shotre magav shom'riem al sh ^e ar sh ^e chèm	De politie arresteerde twee messentrekkers
Grenspolitie-agenten bewaken de Damascus-poort (richting Sichem/Nabloes en Damascus)	אִם-יְהוֹה לֹא-יִשְׁמַר-עִיר, שׁוּא שְׁקַד שׁוּמַר (Psalm 127:1)
sh ^e ar is de constructievorm van שָׁעַר sha'ar	im YHWH lo yishmor ier, sháw sháqad shomer
	Indien God niet [de] stad zal bewaken, tevergeefs bewaakte [beijverde] [de] wachter
	Zie Efemeride 072 van dr. Piet van Midden.

Les 185 – Judaïca 44 – Besnijdenis en Vrijkopen van de eerstgeborene

Een besnijdenis, bij mannen en jongens, is het verwijderen van de voorhuid van de penis of een gedeelte ervan.

Medisch gezien een kleine ingreep, die wordt toegepast bij een te nauwe voorhuid, waardoor het velletje, dat de eikel bedekt niet kan worden teruggeschoven. Dit belemmert het schoonmaken, kan moeilijkheden geven bij plassen of pijn veroorzaken bij geslachtsgemeenschap.

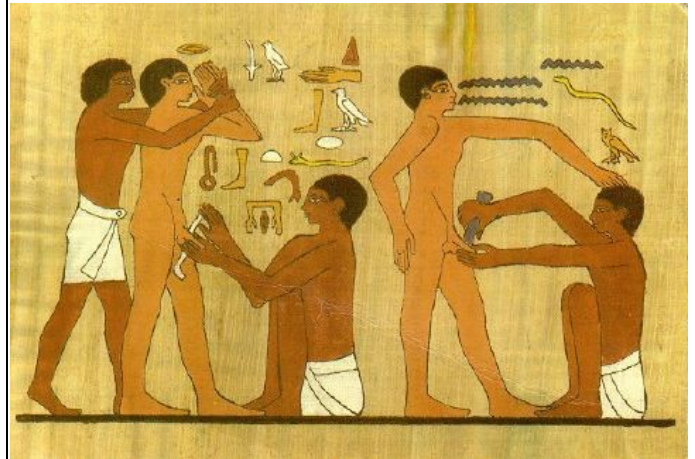
Besnijdenis van jongens is een oud gebruik, ook in de dagen van Abraham was het niet nieuw. De Egyptenaren en andere semitische volken pasten het toe, zoals afgebeeld. In Engelstalige landen werd besnijdenis eind 19^e eeuw een gebruikelijke medische procedure. Het percentage jongetjes dat wordt besneden is sindsdien afgenomen.

Ook in grote delen van Afrika en Azië, waaronder Korea, wordt besnijdenis toegepast, evenals bij enkele groepen Australische Aboriginals, Polynesiërs en Indianen. Religieus gezien is het een teken van het tot een bepaalde religie behoren.

Joodse jongetjes worden besneden wanneer ze acht dagen oud zijn. Het is een teken van Gods verbond en markeert de Joodse identiteit. Een jongetje mag alleen worden besneden wanneer hij een Joodse moeder heeft, om de eenvoudige reden dat je nooit helemaal zeker weet wie de vader is. Het is niet een ritueel dat kan worden uitgesteld tot de jongen zelf kan beslissen.

De besnijdenis is een instelling van God zelf. Hij gaf Abraham de opdracht zichzelf en alle mannen en jongens van zijn familie te besnijden. Dat gebeurt op de achtste dag na hun geboorte, als er geen medische bezwaren zijn, door een deskundige, de *moheel*, terwijl de *sandek* het kind op schoot houdt tijdens de besnijdenis. Uiteraard huilt de baby bij de besnijdenis, maar na de ingreep krijgt hij een slokje wijn. Bijna altijd houdt hij daarna op met huilen, waaruit je kunt afleiden dat de pijn niet zo hevig is. Na de besnijdenis volgt een feestelijke maaltijd, wegens het vervullen van een gebod, *mitzwah*. Waarom op de achtste dag? Het kan er op duiden dat de achtste dag boven het alledaagse van de zeven dagen van de week uitstijgt. Een andere reden is dat op de achtste dag na de geboorte de besnijdenis medisch gezien de minste risico's met zich meebrengt.

Voor **moslimjongens** is besnijdenis niet verplicht maar wel gebruikelijk. Dat gebeurt dan soms na de geboorte, maar in elk geval voor

Besnijdenis van volwassenen, gevonden op de muren van de graven van Ankhmahor, Sakkara (Saqqarah), Egypte. Het is de oudste illustratie van de besnijdenis. (Bron: www.circlist.de/beschneidung.jpg, via commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=842429; ingekleurd)

het dertiende levensjaar. In Nederland worden jaarlijks rond de 5000 jongens, meestal rond het vierde levensjaar, besneden door een gespecialiseerde arts in een van de tien Besnijdeniscentra. Erna volgt een familiefeest, waar geld de pijn verzacht.

De lijn van de Joodse besnijdenis naar de islamitische besnijdenis is niet geheel duidelijk. Er kan een lijn lopen van Ismaël naar de Arabische volken. De Koran maakt geen melding van besnijdenis, maar adviseert wel 'de godsdienst van Abraham te volgen', en die liet zich besnijden.

Besnijdenis en gezondheid

Er bestaan diverse medische onderzoeken naar de relatie tussen gezondheid en besnijdenis:

♦ Canadese onderzoekers vonden duidelijke aanwijzingen, dat besneden mannen minder kans hebben op SOA's en prostaatkanker, zie

Vorbereidingen voor een Joodse besnijdenis

www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4529725,00.html

♦ Het risico van complicaties bij besnijdenis is het kleinst bij besnijdenis net na de geboorte, vergeleken met besnijdenis op wat oudere leeftijd, zie www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4520280,00.html

♦ Uit diverse onderzoeken is gebleken, dat besneden mannen minder risico hebben op het oplopen en verspreiden van HIV/AIDS. De WHO adviseert dit dan ook, met name in Afrikaanse landen waar de mannen wat losbandig leven. Zie

en.wikipedia.org/wiki/Circumcision_and_HIV en zoek op de website van de www.who.int.

♦ Er zijn aanwijzingen dat besneden mannen minder kans hebben op een bepaalde vorm van het herpesvirus en op prostaatkanker. Zie www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4529725,00.html en NIW 16 maart 2012.

Toch zijn er landen die besnijdenis willen verbieden, omdat men het als 'seksueel geweld' of een verminking van het lichaam beschouwt, of als een ingreep waarvoor het kind geen toestemming heeft gegeven (en hoe zit het dan met vaccinaties?).

Soms stelt men jongensbesnijdenis gelijk met meisjesbesnijdenis – maar dat laatste is een verminking en onderdrukking van vrouwen. Indien de besnijdenis tot een trauma zou leiden, zou een-derde van alle mannen op de

wereld een trauma hebben.

In Nederland acht de KNMG besnijdenis op andere dan medische gronden niet te rechtvaardigen. Besnijdenis op religieuze gronden zou in strijd zijn met het recht op autonomie en het recht op lichamelijke integriteit van het kind. Anderzijds is besnijdenis op religieuze gronden verbonden met de vrijheid van godsdienst, vastgelegd in de grondwet en internationale verdragen.

'De traditie van het besnijden van jonge kinderen is al duizenden jaren oud en pogingen om deze traditie te verbieden zijn niet nieuw. In de tweede eeuw verbood Antiochus IV Epiphanes besnijdenis als onderdeel van de systematische vernietiging van het Joodse geloof', schreef mr. Geert-Jan Knoops in het NIW van 3 augustus 2012.

Onbesnedenen

In het Hebreeuws worden baby-jongetjes die niet zijn besneden *areliem* עֲרֵלִים genoemd. Deze kinderen hebben geen *briet milah* gekregen en hebben dus geen deel aan het verbond met Abraham.

De voorhuid, die besneden wordt, heet *orlah* עֲרֵלָה

'Maar hij die mannelijk en onbesneden is, van wie het vlees van zijn voorhuid niet besneden wordt, die persoon moet van zijn volksgenoten worden afgesneden; hij heeft Mijn verbond verbroken' (Genesis 17:14 HSV).

Besnijdenis is het teken van Gods verbond in het lichaam. De *arel*, onbesneden, mag het paaslam niet eten. (Exodus 12:48).

Sinds de tijd van de profeten heeft de term *areliem* betrekking op alle niet-Joden. In Jesaja 52:1 staat *Ontwaak, ontwaak, bekleed u met uw kracht, Sion, Trek uw mooiste kleren aan, Jeruzalem, heilige stad! Want voortaan zal in u geen onbesneden of onreine meer komen.*

In het Nieuwe Testament staat, dat dat de besnijdenis van een Jood geen waarde heeft als hij de Torah (geboden) niet houdt. Het is de besnijdenis van het hart waar God naar kijkt: *Besneden zijn is niets en onbesneden zijn is niets, maar het in acht nemen van de geboden van God.* (1 Korinthiërs 7:10 en Romeinen 2:25-29).

Vrijkopen van de eerstgeborene, Pidyon haben

Na de Uittocht uit Egypte, waar alle eerstgeborenen van de Egyptenaren stierven, heiligde God alle eerstgeboren Israëlieten voor zichzelf om Hem te dienen: *'Heilig voor Mij alle eerstgeborenen: alles wat de baarmoeder opent onder de Israëlieten, van de mensen en van het vee, dat behoort Mij toe'* (Exodus 13:2). Na de affaire met het gouden kalf veranderde God dit: de stam van Levi zou Hem dienen in de Tabernakel en de Tempel:

De HEERE sprak tot Mozes: En Ik, zie, Ik neem de Levieten uit het midden van de Israëlieten, in plaats van elke eerstgeborene onder de Israëlieten, die de baarmoeder opent. De Levieten zullen Mij toebehoren, want alle eerstgeborenen behoren Mij toe. Op de dag dat Ik alle eerstgeborenen in het land Egypte trof, heb Ik alle eerstgeborenen in Israël, van de mensen tot het vee, voor Mijzelf geheiligd. Zij behoren Mij toe. Ik ben de HEERE. (Numeri 3:11-13)

Omdat er meer eerstgeboren Israëlieten waren dan Levieten, werden deze vrijgekocht van de dienst voor vijf zilveren sikkels. Dit is een traditie geworden in Joodse gezinnen: het eerste kind dat wordt geboren wordt vrijgekocht voor de waarde van vijf zilveren sikkels, indien het een jongen is, en er geen misgeboorte aan vooraf ging en de geboorte geen keizersnede is geweest.

Op zijn website vertelde Bart Gijsbertsen bij de uitleg van dit Bijbelgedeelte over dit eeuwenoude ritueel in Joodse kring, [pidyon haben](#), het vrijkopen van de zoon:

Een screenshot uit de video over een pidyon haben, <https://youtu.be/Rwd08M7pr3A>

Ik keek naar een kort filmpje over een jong gelovig Joods gezin. Ze hadden net hun eerste kind gekregen, een jongetje. En er was, gelukkig, geen miskraam aan voorafgegaan; dus de jongen was echt de 'eerste die de moederschoot doorbrak' – zoals de Naardense Vertaling het Hebreeuws precies vertaalt. En dat betekende dat de jonge vader met zijn kind naar een cohen, een priester moest. Want een mannelijke eersteling is nooit van jou, maar altijd voor de cohen. Maar je kunt – en móet zelfs – je eersteling vrijkopen. Voor zo'n 60 dollar had de vader zilveren munten gekocht. En met zijn zoontje van 30 dagen oud zag je hem verschijnen bij de cohen. En in de kring van de gemeente overhandigde hij de cohen de zilveren munten.

'Zo', zei hij, met een knipoog naar alle mensen die getuige waren, 'voor 60 dollar heb ik hem teruggekocht, en nu wil ik hem voor geen miljoen meer kwijt'.

Woordenschat

בָּשָׂר	básár (m)	Vlees, lichaam
בְּרִית	b'riet (v)	Verbond, bond
בְּרִית־מִלָּה	b'riet miláh	Besnijdenis; 'in het verbond snijden'
הַבְּרִית הַחֲדָשָׁה	habriet hach ^a dásháh	Het Nieuwe Verbond/Testament
זָכָר, זָכָר	záchár (m)	Mannelijk
לֵב, לֵבָב	lev, leváv (m!)	Hart לֵבָבוֹת le ^v ávot
מָל, מוֹל	mál (moel) [pa'al]	Besnijden (geen werkwoord-opdracht, u heeft het niet nodig)
נִמּוֹל	nimmol [nif'al]	Besneden worden
מֹהֵל	mohel (m)	Besnijder
נֶפֶשׁ	nèfèsh (v!)	Ziel, levensgeest, persoon, psyche. נַפְשׁוֹת, נַפְשִׁים
סַדֵּק	sandáq	Peetvader; hij die de boreling op schoot heeft bij besnijdenis
עָרֵל	árel (bn m)	Onbesnedene עֲרֵלִים áreliem
עֹרְלָה, עוֹרְלָה	orláh (v)	Voorhuid; vrucht van jonge vruchtboom in de eerste drie jaar
סְעֻדָּה, סְעוּדָה	s ^e oedáh (v)	Maaltijd

סְעוּדַת מִצְוָה	s'e'odat mitzwah	Maaltijd vanwege de mitzwah (het verrichte gebod)
פְּדִיוֹן הַבֵּן	pidyon haben	Vrijkopen (of losgeld) van de zoon

Mopjes

'Ik herinner me de besnijdenis van een van onze zonen, toen zijn driejarig zusje de voorbereidingen gadesloeg en vroeg of zij ook besneden was toen ze "klein" was. "Nee", zei ik, "de jongens moeten nog bijgewerkt worden, maar wij zijn al helemaal goed." Daar was ze heel tevreden mee.' (Bloeme Evens-Emden, NIW 31 januari 2014)

Een jongen vraagt aan een Joodse jongen hoe het is om besneden te worden. Zijn antwoord: 'Nou, ik kon een jaar niet lopen en twee jaar niet praten' (Bron: Joods Museum Wenen).

Opdracht 1 Bijbel. Noteer de uitspraak en de vertaling. Zie de woordenlijst, [les 200](#).

1. וּבֶן-שָׁמֹנֶת יָמִים, יְמוּל לָכֶם כָּל-זָכָר.
2. וְעָרַל זָכָר, אֲשֶׁר לֹא-יְמוּל אֶת-בְּשָׁר עֶרְלָתוֹ.
3. בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה, נִמּוּל אַבְרָהָם, וַיִּשְׁמַעְאֵל, בְּנוֹ.
4. וְשׁוּב מִלְּאֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, שְׁנִיִּת.
5. וַיְמַל יְהוָה אֶלְהֵיךָ אֶת-לִבְבְּךָ, וְאֶת-לִבְבִּי זָרַעְךָ: לֹא-הִבַּח אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ--לְמַעַן חַיֶּיךָ.
6. אִשָּׁה, מִפְּלִשְׁתִּים הָעֶרְלִים.

Bronnen: Diverse ziekenhuis-websites, nl.wikipedia.org/wiki/Circumcisie; Reformatorisch Dagblad 28-06-2012, 24-08-2012, 01-09-2012, 21-11-2013, 14-12-2014, Israel Today Magazine juni 2013; Di Cheskel Dovid - Opera propria, CC BY 3.0, commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3117151 (foto besnijdenis); messianieuws.nl

Zie ook: www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4507030,00.html New study: Infant circumcision comparable to childhood vaccination; www.israelendebijbel.nl
webapp.fkt.uvt.nl/dibsa/newsletter/design1/efemeriden309 Uitleg Genesis 17:10-11
webapp.fkt.uvt.nl/dibsa/newsletter/design1/efemeriden310 Uitleg Genesis 17:12-13
[Why I circumcised my sons](#)